

مردم از محضر امام زمان غایب اند/ غیبت امام به معنای عدم حضور نیست

اگر امام زمان(ع) را امام غایب می‌نامند به خاطر محرومیت جامعه از درک وجود مبارک امام است. بنابراین باید گفت مردم از محضر امام خویش غایب هستند نه این‌که آن حضرت غایب باشند.

اگر امام زمان(ع) را امام غایب می‌نامند؛ نامند به خاطر محرومیت جامعه از درک وجود مبارک امام است. بنابراین باید گفت مردم از محضر امام خویش غایب هستند نه این‌که آن حضرت غایب باشند.

خبرگزاری مهر، گروه دین و اندیشه: آیت الله جوادی آملی می‌گوید: غیبت امام زمان(ع) از نوع غیبت نسبی است، یعنی حضرت مهدی(ع) نسبت به برخی غایب و مخفی از دیده‌هاست؛ اما نسبت به عده‌هاست؛ ای پاک‌سرشت و لایق قابل رؤیت است.

اگر امام زمان(ع) را امام غایب می‌نامند؛ نامند به خاطر محرومیت جامعه از درک وجود مبارک امام است. بنابراین باید گفت مردم از محضر امام خویش غایب هستند نه این‌که آن حضرت غایب باشند. (۱)

حکایت ما داستان آن کودکی است که در اثر حواس و پرتی و بازیگوشی در آشفته بازاری دست از پدر خویش جدا کرد و به بازیچه مشغول و عاقبت گم شد. وقتی متوجه غیبت پدر شد به گوشه‌هاست؛ ای نشست و گریست. رهگذران جویای حال او شدند و علت گریه را پرسیدند. کودک سربه‌ها جواب داد: پدرم مرا گم کرده است! (۲)

بنابراین غیبت حضرت مهدی(ع) به معنای عدم حضور نیست، بلکه تنها از دیدگان غفلت‌زده عده‌هاست؛ ای مخفی است. او در میان ما حاضر، بر اعمال ماناظر و بر عالم هستی حاکم است. پس چنین غیبتی هرگز با مدیریت منافاتی ندارد بلکه دستان پرتوان او را در برخی امور بازتر می‌سازد.

حضرت علی علیه السلام می‌فرمایند: اِنَّ مِثْنًا لَمْ يَمُتْ وَ غَائِبًا لَمْ يَغِبْ (۳) میت ما اهل بیت علیهم السلام نمرده است و غائب ما غیبت نکرده است.

علامه میرجهانی رحمه الله در خصوص این روایت و در شرح حدیث معرفت بالنورانیه می‌فرماید: کسانی که منکر این مسئله می‌شوند حالات اهل بیت علیهم السلام را قیاس به سایر بشر می‌کنند و آن‌ها را مانند بشر عادی فرض می‌کنند.

پس هرچه از دیده مردمان پنهان باشد برای آن‌ها حال حضور دارد و ناظر اعمال می‌باشند و مظهر شاهدیت و غائبیت خداوند هستند در عین حال که از دیده‌ها پنهان است، در همه‌جا حاضر است. (۴)

آنچه که از روایات، فهمیده می‌شود این نظریه را به طور کامل تأیید می‌کند. بنفسی انت من مغیب لم یخل منا، بنفسی انت من نازح ما نزع عنا؛ (۵) جانم به فدای حقیقت پنهان و غایب از نظری که دور از ما نیست، جانم به فدای آن عزیز جدا از مایی که هرگز از ما جدا نیست.

محمد بن عثمان، نائب دوم امام عصر(ع) می‌گوید: و الله صاحب هذا الامر لیحضر الموسم کلّ سنة یری الناس و یعرفهم و یرونه و لا یعرفونه (۶)

به خدا قسم حضرت صاحب الامر علیه السلام هر سال در ایام حج حاضر می‌شود و مردم را می‌بیند و می‌شناسد و مردم هم او را می‌بینند ولی نمی‌شناسند.

و نیز روایات فراوان دیگری از حضور حضرت مهدی(ع) در کوچه و بازار شهرها، رفت و آمد در خانه‌هاست؛ ای نشست و برخاست بر روی فرش آنها سخن می‌گوید و این در حالی است که مردم او را نمی‌شناسند مگر خدا اذن دهد.

شواهد و قرائن تاریخی و اقوال علمای ربانی نیز حکایت از حضور حضرت مهدی(ع) در مقاطع حساس برای دستگیری درماندگان، حل برخی از مشکلات علمی علما، شرکت در تشییع جنازه برخی از آنان، راهیابی گمشدگان، راهنمایی ره‌‍جویان و... دارد و البته کتب معتبر علمای ربانی حکایات و قضایای مستندی را در این رابطه نقل نموده‌‍اند که همگی آنها حکایت از حضور دائم و فعال حضرت مهدی(ع) در بین مردم و مدیریت آن حضرت بر بسیاری از امور دارد. (۷)

بیان گفتاری و نوشتاری تشرفات مستند و معتبر که سیره علمای شیعه از ابتدای غیبت کبری تاکنون بوده است، [برای اثبات همین حضور است]. (۸)

[حال سؤال اینجاست که] لازمه حضور دائم و فعال در بین مردم، آن هم در طول ۱۲ قرن، شناسایی حضرت ولو به صورت تدریجی است! چگونه ممکن است فردی با چنین حضور فعال در اجتماع شناخته نشود؟

امام صادق(ع) در مورد کسانی که در زندگی امام عصر(ع) در طول زمان غیبت شک و تردید به خود راه می‌‍دهند بسیار ناراحت شده و آنان را لعنت کرده، فرمودند: «اشباه الخنازیر این امت چه چیزی را انکار می‌‍کنند؟ همانا صاحب الامر(ع) شباهت‌‍هایی به جناب یوسف(ع) دارد. برادران یوسف از نوادگان و فرزندان پیامبران الهی بودند و با یوسف در مصر تجارت و معامله کردند و سخن گفتند، درحالی‌‍که آنها برادر یوسف و یوسف برادر ایشان بود با این وجود او را نشناختند تا آن‌‍که یوسف خودش را معرفی کرد! پس چرا ملعونین این امت، انکار می‌‍کنند که در یک زمانی خدای عز و جل با حجت خود همان کند که با یوسف کرد به‌‍طوری که آن حضرت در بازارهای ایشان راه رود و پا روی فرش آنها گذارد اما با این وجود او را نشناسند مگر آن وقت که خداوند به حجت خود اجازه دهد تا خود را معرفی کند همان‌‍طور که به یوسف اجازه فرمود که خود را معرفی کند. (۹)

حضرت علی علیه السلام در خصوص دوران غیبت امام زمان علیه السلام ضمن بیان عملکرد آن حضرت در آن دوران می‌‍فرمایند: «...من ستره عن الناس لا يبصر القائف اثره و لو تابع نظره.» (۱۰)

«حضرت مهدی(ع) سال‌‍های طولانی، پنهان از مردم به‌‍سر می‌‍برند آن‌‍چنان که اثر شناسان، اثر قدمش را نمی‌‍شناسند، گرچه در یافتن اثر و نشانه‌‍ها تلاش فراوان کنند.»

کامل سلیمان در شرح حدیث فوق می‌‍گوید: این یک مسئله خدایی است و خود یک معجزه به حساب می‌‍آید که شخص حضرت مهدی(ع) در میان مردم ولی از دیدگان آنها غایب باشد و اگر کسی در این رابطه جدل کند درباره قدرت خدا جدال کرده زیرا این یکی از عطایای خداوند متعال است که به اولیاء خود مرحمت فرموده و نظیر آن در مورد خضر پیامبر، روشن است که به تأیید همه ادیان آسمانی، حدود ۶۰۰۰ سال است که در بین مردم زندگی می‌‍کند اما او را نمی‌‍بینند. (۱۱) و این یکی از معجزاتی است که سایر امامان معصوم علیهم السلام نیز داشته‌‍اند.

همان‌‍طور که معاویه بن وهب می‌‍گوید: با امام صادق(ع) در مدینه بودیم و آن حضرت بر مرکب خود سوار بود ناگاه دیدم پیاده شدند و سجده‌‍ای طولانی انجام دادند درحالی‌‍که من منتظر آن حضرت بودم تا سر از سجده برداشتنند. گفتم: فدایت شوم چرا چنین کردید؟ فرمودند: به یاد نعمت خدا افتادم و سجده کردم. گفتم: اینجا نزدیک بازار است و مردم در رفت‌‍و آمد هستند! حضرت فرمودند: هیچ‌‍کس مرا نمی‌‍بیند. (۱۲)

بنابراین بودن حضرت بقية الله الاعظم(ع) در بین مردم ولی از دیده‌‍های آنها پنهان بودن، یکی از معجزات الهی است. (۱۳) و (۱۴)

منابع:

۱- امام مهدی، موجود موعود، آیت الله جوادی آملی، ص ۱۲۶

۲- از بیانات مرحوم حاج اسماعیل دولابی، برگرفته از کتاب امام زمان (عج) در کلام اولیای ربانی

۳- بحار الانوار، ج ۲۶، ص ۱.

۴- ولایت کلیه، ج ۱، ص ۶۷.

۵- دعای ندبه

۶- بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۳۵۰

۷- جهت اطلاع بیشتر رجوع کنید به کتاب تاریخ الغیة الكبرى، سید محمد صدر. العبقري الحسان، علامه نهاوندی و تلاشگر پنهان، محمد رضا فؤادیان

۸- مراجعه کنید به عبقری الحسان علامه نهاوندی، نجم الثاقب محدث نوری

۹- اصول کافی، ج ۲، ص ۱۳۴.

۱۰- نهج البلاغه، خطبه ۱۵۰. شارحان نهج البلاغه حتی ابن ابی الحدید معتزلی در شرح نهج البلاغه خویش، ج ۹، ص ۱۲۶، این خطبه را در خصوص امام زمان علیه السلام می‌‍دانند.

۱۱- يوم الخلاص، ص ۱۲۲.

۱۲- بصائر الدرجات، جزء دهم، باب ۱۵.

۱۳- معجزات امام زمان علیه السلام، محمد مهدی تاج لنگرودی، ص ۹۸.

۱۴- امام حاضر، مدیر ناظر صص ۳۹-۴۴